

Webinar Ouderverstoting

10 december 2020

1. Ik merk dat ik ouderverstoting een beladen term vind is hier bewust voor gekozen? Ik zou zelf “oudervervreemding” wat vriendelijker vinden klinken

De termen die beginnen met “ouder” ouderverstoting, oudervervreemding of ouder-onthechting zijn eigenlijk allemaal niet echt passend. Ook in de wetenschap is er ook nog onvoldoende consensus over het gebruik van de termen. Binnen de Jeugdbescherming Brabant hebben we een visiedocument ontwikkeld met handvatten voor de jeugdbeschermers. Wij hebben gekozen voor de term ouderverstoting. Mogelijk dat er vanuit het platform Scheiden zonder Schade een term wordt geadviseerd. Wij laten ons in de terminologie hier dan door leiden in ons visiestuk.

2. Bij Nicole was de opmerking: Je hebt beide ouders nodig, helpend. Maar wat kan je doen als een kind in de overtuiging is dat de partner van moeder meer een vader figuur is en zijn biologische vader niet wilt zien?

Zonder de context te kennen is het antwoord dat kinderen een verdedigingsstrategie hebben om uit een loyaliteitsconflict te raken.

Het lijkt alsof deze kinderen hun loyaliteit tegenover de ouder die zij verstoten helemaal opheffen. Toch is dit niet zo. De loyaliteit tussen kinderen en hun ouders is uniek en existentieel. We moeten aannemen dat deze kinderen hun loyaliteitsgevoelens tegenover de ouder die verstoten wordt alleen maar hebben verdrongen. Het is een verborgen loyaliteit geworden.

Kinderen verstoten zelden een ouder – zelfs niet een mishandelende ouder. Het is belangrijk om er achter te komen of hier sprake is van gerechtvaardigde afwijzing. Is dit niet het geval en dat klinkt theoretisch gemakkelijker dan de weerbarstige praktijk. Maar hier is een systemisch aanpak nodig. Moeder en haar nieuwe partner hebben een behoorlijk grote taak hierin om te normaliseren. Ook al is de vader niet bij de dagdagelijkse opvoeding betrokken het is wel de vader waar het kind aan verbonden is.

Je kunt het kind wel uit de familie halen maar de familie niet uit het kind. En wat belangrijk is, ligt er een beschikking van de rechtbank waarin de zorg en opvoedregeling is vastgelegd? Dit is altijd leidend wordt dit niet uitgevoerd dan zul je terug moeten naar de rechter.

3. Kunnen er nog tips gegeven worden hoe je ouders bij elkaar kunt krijgen in een gesprek? En lukt dat altijd?

Normaliseren, ouders aanspreken op hun verantwoordelijkheid. Zonder de pijn en verdriet van ouders uit het oog te verliezen is het van belang dat ouders telkens te horen krijgen van de hulpverlening, wat de scheiding voor een kind betekent en wat ouders kunnen doen om hun kind met deze live event te helpen. Voorlichting en psycho educatie zijn zeer belangrijk.

Uitgangspunt dat we ouders gezamenlijk spreken, zeker bij de start. Het eerste gesprek is algemeen waarin we uitleg geven over de aanpak en al wat daar bij komt. Wat mogen ze van ons verwachten, wat verwachten we van ouders en we starten met scheidingseducatie. Ook is het van belang om bij aanvang te weten of er een zorg en opvoedregeling is vastgelegd middels een beschikking. Het kan namelijk zo zijn dat we moeten starten met een verzoek aan de rechtbank om de regeling te wijzigen omdat deze niet meer wordt uitgevoerd en dit is over het algemeen altijd een twistpunt.

De regeling moet helder zijn voor alle betrokkenen en wat vast ligt moet worden uitgevoerd. Wanneer wij van mening zijn dat de regeling niet passend is verzoeken wij de rechtbank om dit te wijzigen naar wat wel passend is of om ons de ruimte te geven dit te onderzoeken gedurende de OTS (Ondertoezichtstelling). Duidelijkheid geeft rust.

Wanneer ouders niet op gesprek willen komen zetten we de juridische middelen in die passend zijn binnen een OTS die we onderbouwen vanuit de positie van het kind. We kijken wel naar de context soms is er iets anders aan de hand. Let wel in de rechtbank komen ouders over het algemeen ook samen naar de zitting. Ook hier geldt normaliseren. De vraag die je zelf zou kunnen stellen, is hoe lang mag een kind klem staan. Aan alle opdrachten/doelen of vragen die je stelt aan ouders is het raadzaam om een tijdpad af te spreken en daarbij vast te leggen wat je gaat doen als dit tijdpad niet wordt gehaald.

4. Vraag: Wat raad je een vader aan die zijn kind al jaren niet ziet

Lastig om hier antwoord op te geven omdat de context ontbreekt. Onderzoek in het systeem is belangrijk, wat ligt er onder, weet je wat de reden is dat het kind de vader niet wil zien. Adviezen aan de vader hangen ook af van de context in de zin van heeft het kind een valide reden is er sprake van gerechtvaardigde afwijzing.

5. Waarom wordt continu gezegd dat BEIDE ouders er niet in slagen om goed ouderschap af te stemmen na de scheiding, als al snel blijkt dat het die ene dezelfde ouder niet meedoet.

Of het zo is dat er continu gezegd wordt dat beide ouders er niet in slagen kan ik niet bevestigen. Je moet met feiten kunnen onderbouwen als één ouder niet meewerkt. Op deze feiten moet je je conclusies baseren. Het advies is wanneer je zaken tegenkomt waarin er mogelijk een visieverschil is om multidisciplinair rond de tafel te gaan met alle betrokken hulpverlening en indien mogelijk ook ouders.

6. Er is nu ook meer aandacht voor parallel ouderschap als ouders niet aan tafel willen samen, omdat de relatie dermate verstoord is dat dit meer wrijving oplevert dan voordeel. Is het wijs om dit al als doel te stellen, bijvoorbeeld in het voorliggend veld?

Binnen de Gecertificeerde Instelling streven we er naar om alle ouders bij aanvang de vraag te stellen hoe zij het ouderschap in de toekomst vorm willen geven. “De wens van ieder kind is dat zijn ouders er na scheiding ook samen voor hen zijn”. Ouders zul je goed de verschillen tussen vormen van ouderschap uit moeten leggen. Regie en kracht ligt bij ouders. Het lijkt soms gemakkelijker om voor parallel ouderschap te kiezen maar niets is zo ingewikkeld om vertrouwen te hebben in de opvoeding van de ander als je er niets meer van weet. Voor kinderen is parallel ouderschap soms ook knap ingewikkeld het lijkt aan de buitenkant rustig maar het kind is voortdurend aan het worstelen met de gevoelens van ouders, zij zijn diegene die met hun rugzak heen en weer moeten. Wanneer je voor parallel kiest moet je wel weten of beide opvoedsituaties goed genoeg zijn. En hoe is de band tussen de ouder en het kind moet daar extra op geïnvesteerd worden? Het kind heeft altijd begeleiding nodig.

7. De meest voor de hand liggende vraag: welk advies kun je de verstoten ouder geven? In de praktijk hoor ik vaak dat vaders wel “gelijk” hebben op papier, dus middels allerlei uitspraken van de rechter, maar dat de kinderen contact blijven weigeren. Op een bepaalde leeftijd kun je ze niet meer dwingen.

Na de scheiding hebben beide ouders het recht, maar ook de plicht tot omgang met het kind. Een ouder die weigert om de opgelegde omgangsregeling na te komen kan via een dwangsom of gijzeling gedwongen worden, iets wat in de praktijk overigens zelden gebeurt.

Wetsartikel 247.3 Het ouderlijk gezag omvat mede de verplichting van de ouder om de ontwikkeling van de banden van zijn kind met de andere ouder te bevorderen.

De start van je traject is belangrijk, ligt er een rechterlijke beschikking wat zegt deze beschikking. Deze moet in beginsel door alle partijen gerespecteerd en uitgevoerd worden. Onderzoek naar de reden van de kinderen en wanneer er geen sprake is van rechtvaardige afwijzing dan ligt er een behoorlijke taak bij de ouder waar het kind woont. Kinderen kunnen niet bepalen of ze wel of niet gaan. Het kind bepaalt toch ook niet of hij wel of niet naar de tandarts gaat of wel of niet naar school gaat? Educatie aan alle betrokkenen is belangrijk.

Als je van mening bent dat het kind eerst hulp nodig heeft om het contact weer aan te kunnen, zul je terug moeten naar de rechter en moet er verzocht worden om de omgangsregeling/zorgregeling te wijzigen, tenzij de ouder met wie het kind geen contact wil ermee instemt dat er eerst hulp voor het kind wordt opgestart en dat de regeling tijdelijk wordt opgeschort. Je doet de ouder met wie het kind geen contact wil juridisch gezien tekort, als je de stap naar de rechter niet maakt als deze ouder het er niet mee eens is dat er (tijdelijk) geen contact is. Inhoudelijk en juridisch gezien is het zo dat de situatie dat er helemaal geen contact is, zo kort mogelijk moet duren.

8. Waarom start JBB het traject met het uitnodigen ouders samen als dit al eerder is gebeurd zonder resultaten?

Zie ook het antwoord onder vraag 3. Met als aanvulling dat ouders voor ze bij de Gecertificeerde Instelling terecht komen over het algemeen al een lange weg hebben afgelegd van allerlei vormen van hulpverlening.

De ondertoezichtstelling (OTS) wordt als laatste interventie ingezet in deze crisis. Het tijdspad tussen start melding beschermingstafel, onderzoek bij de raad, zitting rechtbank waar ouders gezamenlijk zijn en de start van de OTS is nog behoorlijk lang. Een OTS is de laatste interventie. We zien de OTS als laatste crisis en een crisis is ook een kans. Zonder alle eerdere interventies te kort te doen, door al wat is getracht zijn ouders soms ook moe van al het getouwtrek en hebben al de interventies vooraf aan de OTS er toe bijgedragen dat er toch een klein beetje inzicht is gekomen. We vinden dus dat de kinderen deze kans verdienen dat wij hun ouders nogmaals de vraag stellen hoe ze de toekomst van hun kinderen zien in verbinding met hun ouders. De jarenlange strijd voor de inzet van de OTS heeft niet het beoogde resultaat opgeleverd.

Hoe willen ouders dat hun kind terug kijkt op hun jeugd wat moet het kind leren van de scheiding van zijn ouders. Wie nodigt het kind uit op zijn bruiloft, examen feest, afsluiting basisschool, zwemdiploma.

Het zou helpend zijn wanneer er een doorgaande lijn van hulpverlening zou zijn waarin vooral de wijkteams, VeiligThuis en de Gecertificeerde Instelling naadloos op elkaar aan zouden sluiten. Zolang dit niet het geval is starten we zoals verwoord maar wel met een duidelijk tijdspad zodat het kind de duidelijkheid krijgt die het nodig heeft om verder te kunnen met zijn/haar ontwikkeling.

9. Vanaf welke leeftijd kan je in gesprek gaan met een kind?

Ook dit is context afhankelijk en van het karakter van het kind. Dmv spel kun je met jonge kinderen al in "gesprek". Vanaf 4 jaar is dit wel mogelijk. De meeste informatie haal je bij jonge kinderen uit de interactie met de ouder. Het advies is om zo snel mogelijk bij aanvang van een casus met kinderen in gesprek te gaan of de interactie te observeren. Immers vanuit de beleving en ervaring van het kind voel je veel beter waar voor kinderen de obstakels liggen en heb je onderwerpen met ouders die hen beiden aan gaan en waar je gericht adviezen dan wel doelen op kunt stellen.

10. Kunnen jullie ouders meer dan een dwingend advies geven om de contactregelingen te handhaven zodra ouders zij niet op een lijn liggen over de gemaakte afspraken hierover?

zie antwoord vraag 3. Rechtsbeschikkingen zijn leidend voor iedereen. Wij zetten de juridische middelen in die wij ter beschikking hebben. Het burgerlijk wetboek biedt voldoende houvast, de rechter is naar mijn mening vaak behoorlijk dwingend naar ouders om zich aan de gemaakte afspraken te houden. Wanneer de hulpverlening met feiten kan onderbouwen wat er niet goed gaat en welke ouder de regeling blijft boycotten, dan zul je na een goede analyse in een multidisciplinair team goed onderbouwde adviezen aan de rechtbank moeten geven. Wat moet er gebeuren zodat het kind duidelijkheid krijgt over zijn/haar toekomst.

11. Wat doe je wanneer je een ouder hebt die zegt dat ze alles inzetten en doen om het kind te stimuleren om naar de andere ouder te gaan, maar je zelf het gevoel hebt dat er emotioneel geen toestemming gegeven wordt?

Helaas kun je met je gevoel niet zoveel. Je zult feiten moeten verzamelen. Dit kan bijvoorbeeld door objectieve derden te betrekken zoals bv school, sport e.a. Wat wordt er gezien en wat zegt het kind. Scheidingseducatie voor de ouders, wat betekent de scheiding voor het kind of wat betekent het voor het kind als je de toestemming niet voelt van je ouder, voor en nu voor de toekomst. Wat wil de ouder dat het kind leert van de scheiding of van zijn ouders wat zijn normen en waarden van het gezin en hoe vertaalt zich dat naar de huidige situatie. Netwerk betrekken ook bij de educatie. Hulpverlening voor het kind inzetten zodat je het gevoel en de beleving van het kind kan vertalen naar de ouders maar ook om zicht te krijgen op de belevingswereld van het kind.

12. We maken in de praktijk regelmatig mee dat het contact tussen het kind en de ouder meer dan jaar stil ligt. Kan het ook “te laat” zijn om het contact te pogen te herstellen?

Het is NOOIT te laat. Inhoudelijk en juridisch gezien is het zo dat de situatie dat er helemaal geen contact is, zo kort mogelijk moet duren. Een beschikking met zorg en opvoedregeling is leidend, zo snel mogelijk hervatten met opbouw en zo snel mogelijk in de opvoedsituatie van de ouder waar een jaar geen contact mee is geweest. Indien nodig begeleid starten maar ook dit zo kort mogelijk (mits het niet veilig is). Met lang begeleiden zeg je eigenlijk dat het kind niet veilig is bij de ouder waar het een jaar geen contact mee heeft gehad. Ook hier geldt normaliseren. Het is normaal dat je je beide ouders in je leven hebt.

13. Geldt dit ook voor kinderen van 14-16 jaar? of moeten die een grotere vrijheid hebben om zelf te bepalen hoe vaak ze andere ouder willen zien?

Het is altijd belangrijk dat kinderen en jongeren gehoord worden hoe zij een regeling zien, maar zij bepalen dit niet, dit is de zaak van ouders. Pubers hebben hele ideeën of wat zij belangrijk vinden. Dit is ook wanneer ouders wel samen zijn. ook dit normaliseren. De context is vanzelfsprekend wel belangrijk er is geen regel. Het gaat vooral over de kwaliteit dan om de kwantiteit.

14. Waarom wordt die zo belangrijke tijdlijn vaak niet in kaart gebracht? Wordt afgedaan met: dat was het verleden en dat kunnen we niet meer veranderen.

De tijdlijn is zeker belangrijk. De raad brengt deze ook altijd in kaart en wordt opgenomen in hun rapport. De tijdlijn geeft inzicht die je kunt gebruiken om inzicht te geven en biedt wijze lessen hoe je het in de toekomst anders zou kunnen doen. De geschiedenis kunnen we niet veranderen maar wel gebruiken als wijsheid in het hier en nu. Soms helpt het om een streep te zetten en soms helpt het om zaken in het verleden eerst een plek te geven.

15. Hoe ga je er mee om als het contact met de ene ouder het contact tussen kind en andere ouder extra negatief belast. (in dit geval: Door contact met moeder is kind tegen vader zeer negatief).

Ook hier geldt dat de rechtsbeschikking leidend moet zijn, hulp inzetten bij moeder als zij dit inzicht niet deelt. Instructies maken met duidelijke kaders en nadenken en bespreken welke consequenties je kunt verbinden aan je opdracht. Is het bij vader veilig? Hulpverlening op het systeem lijkt hier belangrijk.

16. Rechters zeggen namelijk nog wel eens, kinderen zijn nu op leeftijd waarin ze zelf bepalen en zich niet meer laten sturen, waardoor ze dan geen concrete regeling opleggen en verstotende ouder dus haar zin krijgt.

Naarmate kinderen ouder worden – en dat geldt doorgaans vanaf het 14e, 15e jaar – zal de “macht” van het kind in de voorliggende situatie groter worden. Ook al wil de rechter niet dat het kind zelf de beslissing neemt: “ik ga niet meer naar mijn vader”, het wordt lastiger om daar invloed op uit te oefenen. En dat is met name het geval als de ouder waar het kind verblijft, achter die beslissing van dat kind staat. De vraag komt dan op: in hoeverre moet je dan dwang gaan uitoefenen op het kind? Daar zijn we niet uit, je ziet verschillende opvattingen en ook verschillende beslissingen hierover.

17. In een zaak van mij: gezinsvoogd is aanwezig (OTS), toch onder haar ogen: kinderen die aangeven niet naar vader te willen en ze gaan ook niet meer. Ze doen er niets aan.

Dit lijkt een casus waar het nodig is om met hulpverlening en Gecertificeerde Instelling rond de tafel te gaan en mogelijk de rvdK ook betrekken om te bezien wat er feitelijk gaande is en welk plan er nodig is om het tij te keren.

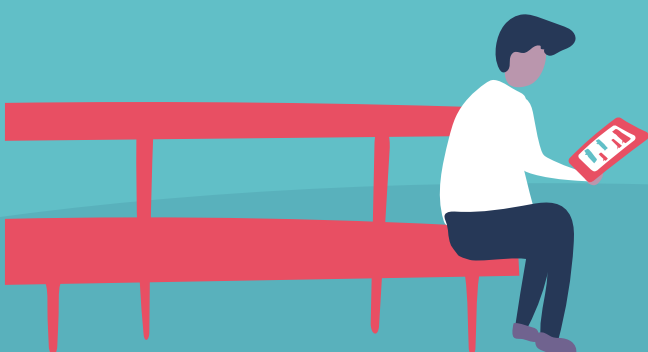
Lijkt me een goede casus om met elkaar van te leren. Vragensteller kan contact opnemen met Willy Marinus.

18. Het advies is om met beide ouders gezamenlijk het gesprek aan te gaan. Hoe kun je hiermee omgaan wanneer er sprake is van een in het strafrechtelijk opgelegd contactverbod tussen ouders? Ouders kunnen hierdoor niet gezamenlijk afstemmen en de kinderen komen steeds verder klem te zitten. Op dit moment willen de kinderen hun vader niet meer zien.

Graag had ik iets meer context gehad, is er een OTS? Is het contactverbod ook van toepassing als er derden bij aanwezig zijn? hoe lang is er geen contact tussen de kinderen en hun vader, wat ligt er onder het niet meer willen zien van hun vader?

Ook deze casus is een mooie leercasus voor het hele werkveld.

Wanneer professionals in gesprek willen met de ouders tezamen zou – uitsluitend voor dat doel – het contactverbod tijdelijk, voor de duur van de gesprekken, opgeheven moeten worden. Zo zie je het soms ook geformuleerd in vonnissen.

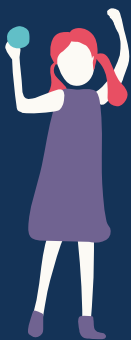

19. Hoe kan je als verstootte ouder zonder gezag en zonder omgang, de diagnose en bijbehorende hulpverlening krijgen? Of desnoods forceren wanneer verzorgende ouder alle hulp afwijst en blokkeert omdat hij/zij eenhoofdig gezag heeft.

De raad zou in een dergelijke casus moeten onderzoeken wat het best passend is voor de kinderen. Is voorlopig gezag een optie om de posities van de beide ouders gelijk te trekken als je een regeling middels een rechtsbeschikking oplegt. Maar ook hier geldt dat iets meer context mogelijk een ander advies geeft.

20. Hoe bereik je de kinderen in een verstotende situatie? Als de verstotende ouder aangeeft dat de kinderen geen behoefte hebben aan ondersteuning, en dat waarschijnlijk weer niet de echte mening van het kind zelf is, maar wel hetgeen is wat het kind aangeeft. Of desnoods forceren wanneer verzorgende ouder alle hulp afwijst en blokkeert omdat hij/zij eenhoofdig gezag heeft.

De eerste vraag die opkomt is; ligt er een rechterlijke beschikking aangaande de zorg en opvoedregeling? Deze is leidend. Zonder de vrager te kort te willen doen maar de antwoorden van in elk geval de antwoorden op de vragen 2, 3, 4 en 7 zijn ook hier van toepassing.

21. Hoe kun je als professional (advocaat) aansluiten bij als je uit elkaar gaat?

<https://www.alsjeuitelkaargaat.nl/partner-woorden/>

22. Hoe wordt de gezinsadvocaat gefinancierd?

Voor de Pilot is een subsidie gegeven vanuit de Raad voor Rechtsbijstand. Het doel van de Subsidieregeling stelselherziening rechtsbijstand (SSR) is het stimuleren van projecten die op een innovatieve manier bijdragen aan het ontwikkelen van passende, duurzame en kwalitatief hoogwaardige oplossingen voor juridische problemen, waarbij de rechtzoekende en zijn hulpvraag centraal staan.

23. Wat onderscheidt een gezinsadvocaat van een gezinsvoogd?

De Gezinsadvocaat heeft als focus een veilige en efficiënte scheidingszorgroute waarbij alle domeinen geschakeld zijn en hij, afhankelijk van de aangediende problematiek, een samenwerkend team samenstelt waarover hij de regie heeft.

De gezinsvoogd werkt vanuit een Gecertificeerde Instelling (GI); een instelling die van overheidswege gecertificeerd is om kinderbeschermingsmaatregelen en maatregelen in het kader van de jeugdreclassering te mogen uitvoeren. De voogd heeft de focus op de ontwikkelingsbedreigende situatie en omstandigheden van kinderen en werkt vanuit een gecertificeerde instelling.

Het doel van de Gezinsadvocaat is ouders en kinderen zo goed mogelijk (efficiënt, de-escalerend, minder lange doorlooptijd, veilig en gezond) door het scheidingsproces te leiden met een borging van de meest optimale ontwikkeling voor de kinderen. De Gezinsadvocaat is in staat te schakelen tussen Zorg en Recht en werkt samen met de ingeschakelde andere deskundigen vanuit één dossier; er zijn geen parallelle processen. Eén van die deskundigen kan de gezinsvoogd zijn.

Een gezinsvoogd komt dus pas in beeld als er sprake is van een ondertoezichtstelling (OTS). De gezinsvoogd maakt samen met het gezin een plan en begeleidt het gezin verder. De gezinsvoogd werkt vanuit een Gecertificeerde Instelling (GI) en voert zelf geen jeugdhulp uit, maar bepaalt of en, zo ja, welke jeugdhulp is aangewezen bij de uitvoering van de kindbeschermingsmaatregel. De eventueel benodigde aanvullende jeugdhulp wordt geboden door een jeugdhulpinstelling. De gezinsvoogd kan de kinderrechter bijvoorbeeld ook adviseren om het kind uit huis te plaatsen als de thuissituatie niet veilig is en het ook niet met behulp verbetert

24. Waar en hoe komt de gezinsadvocaat in beeld?

De pilot gaat eerst draaien in een samenwerking vanuit de Rechtbank Zeeland-West Brabant locatie Breda met de gemeenten van het Hart van Brabant (Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg en Waalwijk). Iedereen die in deze gemeenten wil scheiden kan gebruik maken van de Gezinsadvocaat. Het maakt dus niet uit via welke toegang, loket of route iemand bij de Gezinsadvocaat terecht komt. Het is een samenwerking vanuit het Hart van Brabant en de Rechtbank. De hoofdrolspelers zijn naast de Gezinsadvocaat, de gedragswetenschapper en de rechter. Afhankelijk van de problematiek worden specialisten en deskundigen ingezet in een multidisciplinair scheidingsoverleg.

25. Kan de Gezinsadvocaat ingezet worden als de scheiding al langer geleden is en de situatie vastgelopen?

De Gezinsadvocaat kan op ieder moment van het scheidingstraject worden ingezet. De gezinsadvocaat sluit aan bij de behoefte van ouders en hij zal op basis van een conflict diagnose en afhankelijk van de problematiek specialisten inzetten. Dit kan dus op ieder moment van de scheidingsroute. De Gezinsadvocaat kan verwijzen naar een mediator of kan de inzet bewerkstellingen van Veilig Thuis, de gezinscoach of wijkconsulent de GGZ of SGGZ, de Raad voor Kinderbescherming, het tussenhuis, een residentiele voorziening of gebruik maken van een Bijzondere Curator, een Forensisch Mediator, een Parenting Coördinator.

26. Is de Gezinsadvocaat zelf ook advocaat of een systeemdeskundige gedragswetenschapper?

De Gezinsadvocaat is zelf een gespecialiseerd familierechtadvocaat; is in staat te schakelen tussen Zorg en Recht en werkt samen met de ingeschakelde andere deskundigen vanuit één dossier; er zijn geen parallelle processen. Het doel van de Gezinsadvocaat is ouders en kinderen zo goed mogelijk (efficiënt, de-escalierend, minder lange doorlooptijd, veilig en gezond) door het scheidingsproces te leiden met een borging van de meest optimale ontwikkeling voor de kinderen.

27. Ouderblaming helpt niet, ouders hebben ook begrip nodig! Hoe geef je ze dat?

Klopt helemaal. Er is geen enkele ouder die vooraf bedenkt dat hun kind bekned moet raken tussen hun strijd. Erkenning voor ouders is dan ook belangrijk, zeggen dat je begrijpt dat ouders pijn, verdriet, boosheid en/of frustratie voelen, maar dat je ook verwacht dat zij hier zelf de regie inpakken en voor zichzelf hulpverlening zoeken om dit te verwerken. Erkenning geven niet te verwarren met gelijk geven. Blijf neutraal en achter het kind staan. De keuze van de ouders is niet de keuze van het kind. Normaliseren en psycho educatie geven. De wet en de wetenschap biedt houvast in de psycho educatie.

Tip voor deze ouders: het boek Kinderen op de eerste plaats van Joanne Pedro- Carroll Blijf steeds zoeken naar mogelijkheden en ook het moment waarop je ouders weer in staat stelt tot zelfregulatie: het (leren) zelf weer op te lossen van de problemen. Wat ouders wel eens kan helpen: bevorder dat ze, al is het maar op hele kleine onderwerpen, weer in elkaar gaan investeren.

www.alsjeuitelkaargaat.nl

ALS
JE UIT
ELKAAR
GAAT

